

Justis- og politidepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
2004/06487

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
05/01410-2 /GS

8. november 2005

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM SCHENGEN INFORMASJONSSYSTEM - SIS

Datatilsynet viser til Deres høringsbrev av 24.10.2005 om forslag til endringer i lov om Schengen informasjonssystem (SIS) med frist til å komme med merknader satt til 08.11.2005. Forslaget er en følge av allerede gjennomførte endringer i Schengenkonvensjonen.

1. Generelle merknader

Datatilsynet vil innledningsvis uttrykke en viss forbauselse over at denne delen av endringer i SIS legges frem først nå. Av høringsbrevet fremgår det at Rådsforordningen- og beslutningen forslaget bygger på, ble vedtatt allerede i april 2004 og februar 2005. Som følge av at rettsaktene allerede er vedtatt, blir også høringsinstansenes eventuelle synspunkter av begrenset verdi. Det er også beklagelig at departementet gir høringsinstansene en så kort frist til å behandle forslagene.

Datatilsynet vil derfor foreslå at departementet endrer sine rutiner i forbindelse med høringsrundene på området, slik at aktuelle høringsinstanser blir gitt anledning til å avgi uttalelser på et tidligere tidspunkt.

Som kjent arbeides det innenfor EU også med ytterligere tre rettsakter¹ som vil få vesentlig større betydning for SIS enn de endringer som følger av konvensjonsendringene. I tillegg er det nylig lagt frem forslag til en mer generell rettsakt når det gjelder personvern innenfor tredje søyle nemlig *Proposal for a Council Framework Decision on the protection of personal data processed in the framework of police and judicial cooperation in criminal matters* som også vil få betydning når det gjelder nasjonalt regleverk i forhold til SIS. Datatilsynet nevner dette fordi det antas å være relevant for departementet å få inn synspunkter på disse rettsaktene mens de er

¹ Proposal for a Council Decision on the establishment, operation and use of the SIS II, Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the establishment, operation and use of the SIS II og Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council regarding access to the SIS II by the services in the Member States responsible for issuing vehicle registration certificates.

under utforming og departementet har mulighet til å øve innflytelse på de endelige resultater.

2. Merknader til de enkelte forslagene

Forslag om å kunne registrere personer som har rømt

Datatilsynet har ingen sterke innvendinger mot forslag til ordlyd slik det fremgår av forslaget, nemlig at en tilleggsopplysning av om vedkommende har rømt fra frihetsberøvelse. Overskriften i høringsbrevet ("Forslag om å kunne registrere personer som har rømt") er her noe misvisende, da det slik Datatilsynet oppfatter det, ikke er tale om noen utvidelse av grunnlaget for registrering, men en tilleggsopplysning i forhold til personer som allerede oppfyller ett av de lovfestede kriterier for registrering. Imidlertid savner Datatilsynet en nærmere begrunnelse for hvorfor opplysningen er nødvendig å registrere, og hvilken nytteeffekt registreringen av opplysningen antas å ville få.

Forslag om å utvide listen over gjenstander som kan registreres

Registrering av gjenstander vil indirekte kunne være personopplysninger da eierforhold og andre opplysninger knyttet til gjenstanden registreres. I det fremlagte forslaget er det også inntatt utvidelse av adgangen til å registrere ulike dokumenter som vil være knyttet til person. Det er derfor relevant for Datatilsynet å kommentere forslagene.

Heller ikke her kan Datatilsynet se at departementet har dokumentert verken behovet for eller antatt nytte av utvidet registrering. I begrunnelsen som gis (øke effektiviteten i det internasjonale politisamarbeidet, for derved å oppklare flere straffesaker med internasjonale forgreininger, samt oppspore gjenstander med henblikk på tilbakeføring til rette eier) vil kunne brukes som argument for registrering av hvilken som helst gjenstand eller dokument. Datatilsynet vil her generelt advare mot en for omfattende utvidelse, da dette også er skritt i retning av å endre det grunnleggende formålet med opprettelsen av SIS.

Forslag om å gi nærmere regler om supplerende opplysninger

Datatilsynet er positiv til den presisering som foreslås når det gjelder behandling av supplerende opplysninger. Se imidlertid våre merknader om endring av sletteregler (pkt 6 nedenfor) som også vil ha gyldighet i forhold til forslag til nytt annet ledd i §11.

Forslag til utvidet tilgang til SIS

Datatilsynet støtter ikke den foreslåtte utvidelsen av personkrets som skal ha tilgang til SIS (statsadvokatene og riksadvokaten). Departementet har ikke godtgjort at denne del av påtalemyndigheten har et saklig behov for opplysningene i sitt arbeid, noe som er et minstekrav når det gjelder autorisering av nye grupper for tilgang til SIS.

Dersom det er aktuelt å gi sambandsmann i Eurojust tilgang til N.SIS, kan dette spesifiseres i loven. Datatilsynet minner om at adgang til direkte oppslag fra sambandsmann plassert i Nederland, vil kreve særskilte sikkerhetstiltak. Kryptering,

konfigurasjonskontroll og fysisk sikring ved sambandsmannens lokaler, nevnes som eksempler.

Når det gjelder forslag om utvidet tilgang for utlendingsforvaltningen til opplysninger om stjalne eller forfalskede blankodokumenter og legitimasjonsdokumenter, har Datatilsynet ingen sterke innvendinger mot dette.

Forslag om endring av slettereglene

Datatilsynet er tilfreds med at sletteregler i forhold til supplerende opplysninger konkretiseres. På denne måten risikerer heller ikke norske myndigheter at opplysninger som er sendt fra Norge blir oppbevart utover tiden de blir oppbevart i Norge. Samtidig er Datatilsynet bekymret for mangel på konkrete regler for sletting når det gjelder supplerende opplysninger gitt av norske myndigheter eller opplysninger som danner grunnlag for tiltak fra norske myndigheter. Inntil det foreligger mer presist lovgrunnlag for sletting av opplysninger i norsk lovgivning, mener Datatilsynet at sletteregelen også bør gjelde for nevnte kategori av supplerende opplysninger.

Når det gjelder utvidelse av slettereglene til oppbevaring i inntil 10 år, kan Datatilsynet ikke støtte dette. Riktignok er hovedregelen at opplysninger skal slettes når de ikke lenger er nødvendige for formålet. Når loven inneholder en maksimumsfrist, er det erfaringsmessig slik at det er maksimumsfristen som vil tjene som hovedregel for sletting.

3. Avsluttende merknader

Norge har nylig blitt evaluert når det gjelder personvernet i Schengen informasjonssystem. Som kjent ble det i rapporten påpekt et forbedringspotensial når det gjelder klargjøring av de registrertes rettigheter i forhold til innsyn, retting og sletting. Datatilsynet forutsetter at departementet vurderer endringer i SIS-loven for å imøtekomme evalueringsgruppens merknader.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Guro Slettemark
seniorrådgiver